

Handläggare
Annica Lempke
Kansli- och utredningsavdelningen

Diariumnummer
14KS/0345

Kommunstyrelsen

Överenskommelse om finansiering av bussterminallösning för Ostsektorn

Förslag till beslut

Överenskommelse om samverkan Slussen godkänns.

Beslutsnivå

Kommunfullmäktige

Bakgrund

Slussenanläggningen ska byggas om, vilket bland annat innebär att befintlig bussterminal omlokaliseras till Katarinaberget. Stadsbyggnadskontoret i Stockholms stad genomför ett nytt planarbete efter att tidigare detaljplan upphävts av mark- och miljööverdomstolen. Den nya bussterminalen beräknas vara färdig under 2021.

Ärendebeskrivning

Representanter för Stockholms läns landsting, Stockholms stad, Nacka kommun och Värmdö kommun har i juli 2014 tecknat en överenskommelse om utbyggnad och finansiering av framtida bussterminallösning för Ostsektorn. Överenskommelsen syftar till att skapa ett långsiktigt ansvarstagande för en fungerande och attraktiv helhetslösning för kollektivtrafiken. Den är giltig under förutsättning att erforderliga beslut fattas i parternas respektive beslutande organ om överenskommelsen och kommande avtal.

Nacka kommun

Nackas kommunfullmäktige beslutade vid sitt sammanträde den 22 september 2014 att godkänna överenskommelsen.

Stockholms läns landsting

Landstingsfullmäktige i Stockholms läns landsting antog överenskommelsen vid sammanträdet den 18 november 2014.

Stockholms stad

Inför beslut i frågan i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige i Stockholms stad har kommunstyrelsen sänt överenskommelsen på remiss till fem politiska nämnder¹. I

¹ Exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden,

dagsläget har ingen av dessa nämnder behandlat överenskommelsen.

Bedömning

För att kommunerna i Ostsektorn ska kunna utvecklas till en hållbar regionkärna krävs att trafikinfrastrukturen stärks. Basen i framtidens kollektivtrafiklösning utgörs av kommande tunnelbana till Nacka i kombination med busstrafik till de delar som inte nås med spårtrafik. I denna kollektivtrafiklösning är bussterminalerna, som regleras i föreliggande överenskommelse, centrala och av stor vikt för Värmdö kommun och dess invånare.

Ekonomiska konsekvenser

Den överenskomna bussterminalen i Nacka medför inget ekonomiskt åtagande för Värmdö kommun då den finansieras av Stockholms läns landsting och Nacka kommun.

Bussterminalen i Katarinaberget, som beräknas kosta 1 430 mnkr, ska i enlighet med överenskommelsen finansieras av staten med 715 mnkr (genom länsstyrelsen och länsplanen för åren 2014-2018), Stockholms läns landsting med 357,5 mnkr och Stockholms stad med 357,5 mnkr. Fördelningen förutsätter att staten kan avsätta ytterligare 415 mnkr för projektet, utöver de 300 mnkr som reserverats i länsplanen.

För det fall staten inte tillskjuter dessa medel reglerar överenskommelsen en riskfördelning där Stockholms läns landsting, Stockholms stad och Värmdö kommun tillsammans finansierar projektet med 415 dessa mnkr. Värmdö kommuns andel uppgår till 20 procent, vilket motsvarar 83 mnkr.

Landshövdingen har i en avsiktsförklaring i juni 2014 uttryckt att statlig medfinansiering i kollektivtrafiksatsningar kan uppgå till 50 procent. Sannolikheten för att Värmdö kommun behöver tillskjuta medel för finansiering av bussterminalen i Katarinaberget är i nuläget inte möjlig att bedöma.

Efter att överenskommelsen, genom beslut, blir giltig är det naturligtvis av intresse att invänta statens ställningstagande till finansieringen. Om den inte blir känd under innevarande år kommer Värmdö kommun att i bokslut 2015 ta upp angivet belopp i riskfördelning såsom en *ansvarsförbindelse, inom linjen i balansräkningen*. När omfattningen av den statliga finansieringen blir känd kan bedömas om Värmdö kommun behöver träda in med finansiering, och i så fall i vilken grad, maximalt 83 mnkr + uppräknig med KPI.

Det är, inom rådande lagstiftning och praxis, möjligt att i vissa fall ta upp kommunala bidrag till infrastruktursatsningar som *investeringar*. En förutsättning är dock att det är *staten* som genomför investeringen. I det här fallet är det Stockholms stad, inte staten, som står för investeringen. Därmed kommer Värmdö kommun att behandla bidraget som en *driftkostnad* det år kostnaden blir känd och täcka detsamma i bokslut. De senaste bokslutsåren för 2013-2014 redovisar Värmdö ett resultat som översteg maximibeloppet). Likväl talar det mesta för att kommunen kommer att hänvisa till *Synnerliga skäl*, med innebörden att kostnaden undantas från det lagstadgade

balanskravet.

Konsekvenser för miljön

En kapacitetsstark kollektivtrafik är nödvändig för att säkra att den även i framtiden kan utgöra ett attraktivt alternativ till bilen. En minskande andel kollektivtrafikresenärer i Nacka och Värmdö skulle, i kombination med en växande befolkning, medföra ökad trängsel och längre restider med negativa konsekvenser för miljön.

Konsekvenser för medborgarna

Värmdö kommun har en stor andel pendling och dagligen reser fler än 16 000 personer till och från arbete i kommunen². Till detta kommer även ett stort antal fritidsresor. Detta gör att överenskommelsen, och det åtagande kring den framtida kollektivtrafiken som den reglerar, är av stor vikt för många medborgare.

Konsekvenser för barn

Överenskommelsen är viktig ur ett barnperspektiv för att säkerställa att kollektivtrafikresor vid den nya bussterminalen är säkra och trygga. Många barn och ungdomar i Värmdö pendlar till skolor och fritidsaktiviteter i Stockholm och övriga kommuner i länet och är då beroende av snabb och säker kollektivtrafik.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Biläggs/Biläggs ej
1	Överenskommelse om finansiering av bussterminallösning för Ostsektorn	Biläggs

Stellan Folkesson
Kommundirektör

Frida Ragnarsson
Sektorschef administration

² Avser statistik från Statistiska centralbyrån om dag- respektive nattbefolkning för 2012.

Överenskommelse om finansiering av bussterminallösning för Ostsektorn

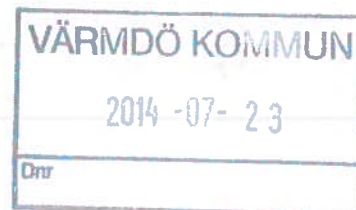
Parter

Stockholms läns landsting

Stockholms stad

Nacka kommun

Värmdö kommun

1. Inledning

Denna överenskommelse innebär att parterna är överens om utbyggnad och finansiering av framtida bussterminallösning för Ostsektorn. Lösningen innebär att en bussterminal byggs vid Slussen i Katarinaberget samt att en bussterminal byggs vid Nacka Centrum.

Utbyggnaden innebär att kapacitetsbehovet för busstrafiken inom denna sektor är säkrad till 2050. Tillsammans med en utbyggd tunnelbana till Nacka Centrum blir kollektivtrafiken konkurrenskraftig och möjliggör en fortsatt positiv bebyggelseutveckling för samtliga inblandade kommuner.

Överenskommelsen innebär därmed ett långsiktigt ansvarstagande som skapar en fungerande och attraktiv helhetslösning för kollektivtrafiken i Ostsektorn.

2. Utbyggnad av bussterminaller i Ostsektorn

Överenskommelsen innebär att följande bussterminaller byggs:

- Bussterminalen vid Slussen byggs i Katarinaberget. Den får 17 avgångs- respektive reglerplatser och 8 ankomstplatser.
- Bussterminal byggs vid Nacka Centrum. Antalet påstigningsplatser vid bussterminalen vid Nacka Centrum sätts till 15 platser.

3. Finansiering

3.1. Bussterminal Slussen

Bussterminalen vid Slussen är kostnadsberäknad till 1 430 miljoner kronor (prisnivå februari 2014). Samtliga intäkter och kostnader ska räknas om med KPI. Fördelningen av investeringsvolymen mellan parterna är: staten (genom Länsstyrelsen och Länsplan) 50 procent, Stockholms läns Landsting 25 procent och Stockholms stad 25 procent.¹

¹ Stockholms stads finansiering är att se som en evakueringsersättning för befintlig bussterminal.

Investeringsvolym i miljoner kronor prisnivå februari 2014

Part	Investeringsvolym (Mkr) prisniva feb 2014
Länsstyrelsen (Länsplan)	715
Stockholms läns landsting	357,5
Stockholms stad	357,5
Summa	1 430

Parterna är vidare överens om att bussterminalen byggs av Stockholms stad, på uppdrag av Stockholms läns landsting, som ska äga anläggningen och ansvara för den framtida driften av bussterminalen. För att säkerställa projektets genomförande tillsätts en partsgemensam styrgrupp, med representanter från bland annat landstingsstyrelsens förvaltning respektive stadsledningskontoret i Stockholms stad. Ett särskilt genomförandeavtal mellan Stockholms stad och Stockholms läns landsting ska utarbetas som närmare reglerar byggandet av bussterminalen och övriga Slussen, i de delar som påverkar Storstockholms lokaltrafik. De två parterna slår dock redan nu fast följande;

Bussterminalens fastighet bildas genom en 3D-fastighetsbildning. Stockholms stad ansvarar för och genomför fastighetsbildningen. De kostnader som uppstår i samband med den, såsom markåtkomst och ersättning gentemot tredje man, finansieras via projekt Bussterminal Slussen.

Bussterminalens funktion och utformning utgår från rådande riktlinjer och myndighetskrav. Ställs högre krav av någondera part, svarar den parten för eventuella kostnadsökningar.

Stockholms stad bekostar och bygger erforderliga provisorier för Nacka/Värmdötrafiken, innerstadsbusstrafiken, Saltsjöbanan och Waxholmsbolagets båttrafik som byggandet av bussterminalen och övriga Slussen orsakar inför och i samband med bygget.

Stockholms läns landsting står under byggtiden för merkostnader för en utökad busstrafik för Nacka/Värmdötrafiken, innerstadsbusstrafiken och Saltsjöbanan, samt utökad båttrafik.

Vad gäller påverkan på tunnelbanans trafik och konstruktion svarar Stockholms läns landsting för de kostnader som uppstår till följd av byggandet av bussterminalen. Stockholms stad svarar för de kostnader som uppstår till följd av byggandet av övriga Slussen.

Under byggtiden av bussterminalen och övriga Slussen svarar projektet Bussterminal Slussen för skador gentemot tredje man samt eventuell tillfällig markåtkomst för etablering, upplag mm.

Efter bygget av Slussen bekostar Stockholms läns landsting upprustningen av Saltsjöbanan och de nödvändiga kostnader som uppstår vid tillbakaläggandet av spåranläggningen samt eventuella kostnaderna för förberedelse för spårväg över Slussens övre plan.

Stockholms stad fakturerar Stockholms läns landsting för upparbetade investeringsutgifter två gånger per år. Betalning ska erläggas inom 30 dagar från fakturadag.

3.2. Bussterminal Nacka Centrum

Bussterminal vid Nacka Centrum med 15 påstigningsplatser. Fördelningen av investeringsvolymen mellan parterna i enlighet med avtalet för 2013 års Stockholmsförhandling: Stockholms läns landsting 50 procent och Nacka kommun 50 procent.

4. Riskfördelning

4.1. Bussterminal Slussen

Länsstyrelsen har i den nyligen beslutade Länsplanen avsatt 300 mnkr mellan åren 2014-2018 för objektet bussterminal Slussen. Landshövdingen har vidare i en avsiktsförklaring 2014-06-18 uttryckt att statlig medfinansiering i kollektivtrafikinvesteringar kan uppgå till 50%. "Länsstyrelsen avser därför att verka för ökad statlig medfinansiering av kollektivtrafikprojektet Bussterminal Slussen." *Se bilaga 1.*

Om staten i Länsplanen inte kan inrymma ökad finansiering till bussterminal Slussen, ytterligare 415 miljoner kronor, behöver parterna för denna överenskommelse öka sin medfinansiering. De investeringsmedel som tillkommer utöver angivet i 3.1. ovan fördelas mellan parterna enligt: Stockholms läns landsting 40 procent, Stockholms stad 40 procent och Värmdö kommun 20 procent.

Investeringsvolym om ytterligare medel inte går att ta ur Länsplanen

Part	Investeringsvolym (Mkr) prisnivå feb 2014
Länsstyrelsen (Länsplan)	300
Stockholms läns landsting	523,5
Stockholms stad	523,5
Värmdö kommun	83
Summa	1 430

Överstiger kostnaden för bussterminalen 1 430 miljoner kronor, omräknat med hänsyn till KPI, finansieras det av Stockholms läns landsting till 60 procent och Stockholms stad till 40 procent.

4.2. Bussterminal Nacka Centrum

För bussterminal vid Nacka Centrum delar Stockholms läns landsting och Nacka kommun på eventuella fördyringar enligt principen 50/50.

5. Övrigt

5.1. Detaljplan och miljödöm för bussterminal vid Slussen

I och med denna överenskommelse ska Stockholms stad skyndsamt genomföra arbetet med att ta fram detaljplan och miljödöm för ny bussterminal vid Slussen.

5.2. Värmdö kommun

Värmdö kommun ska verka för förbättrade lösningar för kollektivtrafiken på Värmdö.

5.3. Framtida trafikering

Överenskommelsen säkrar storleken på bussterminalerna samt den övergripande finansieringen. Trafikeringen, det vill säga vilka bussar som trafikerar vilken terminal, ansvarar Stockholms läns landsting för inom ordinarie verksamhet.

5.4. Färdigställande

Parternas gemensamma målsättning är att Bussterminal Slussen färdigställs i samband med färdigställandet av övriga ombyggnaden av Slussen.

6. Kommande avtal

Denna överenskommelse kommer att regleras vidare i genomförandavtal, för bussterminal Slussen under 2014 och för bussterminal Nacka Centrum under 2015. För kollektivtrafikanläggningar inom Slussen, såsom Saltsjöbanan, ska erforderliga markupplåtelseavtal tecknas.

7. Giltighet

Denna överenskommelse är giltig under förutsättning av att parterna fattar erforderliga beslut om denna överenskommelse och kommande avtal i sina beslutande församlingar.

Stockholm den 1 juli 2014

Torbjörn Rosdahl
Finanslandstingsråd
landstingsstyrelsens ordförande
Stockholms läns landsting

Sten Nordin
Finansborgarråd
kommunstyrelsens ordförande
Stockholms stad

Mats Gerdau
Kommunstyrelsens ordförande
Nacka kommun

Monica Pettersson
Kommunstyrelsens ordförande
Värmdö kommun